

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การแสวงหาพยานหลักฐานทางคอมพิวเตอร์ในคดีอาญา
ชื่อผู้เขียน	ร้อยตรี พิทักษ์พงษ์ ดันบุญเอก
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะช
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

การแสวงหาพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแสวงหาพยานหลักฐานด้วยวิธีการ เข้าค้น เพื่อยึดพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ จากเคหสถานของบุคคล ด้วยวิธีการจับ การค้นเพื่อยึดพยานเอกสารหรือพยานวัตถุ จากตัวบุคคล หรือจากร่างกายมนุษย์เท่านั้น ซึ่งยังไม่เพียงพอ เนื่องจากปัจจุบันคอมพิวเตอร์มีส่วนสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ โดยเฉพาะในการติดต่อสื่อสารถึงกันซึ่งอาจใช้เป็นสื่อในการติดต่อสื่อสารในการกระทำผิดอาญาร้ายแรงฐานต่างๆ โดยพยานหลักฐานทางคอมพิวเตอร์ จำเป็นต้องใช้มาตรการการแสวงหาพยานหลักฐานที่เป็นการใช้มาตรการในการดักฟังและการได้มาซึ่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยก็ไม่ได้ระบุเรื่องการแสวงหาพยานหลักฐานทางคอมพิวเตอร์โดยวิธีการดังกล่าวไว้แต่อย่างใดทำให้เจ้าพนักงานเสียโอกาสสำคัญในการที่จะได้มาซึ่งพยานหลักฐานที่จะเอาผิดแก่ผู้กระทำผิดได้ และแม้ว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226/1 จะเปิดช่องให้รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยมิชอบ ที่ศาลอาจรับฟังได้หากพยานหลักฐานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกมากกว่าผลเสีย แต่เพื่อเป็นการอำนวยซึ่งความยุติธรรมของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายไม่ว่าโดยประการใดศาลจะต้องปฏิเสธไม่รับฟังโดยถือว่าเป็นหลักการตัดพยานหลักฐาน (Exclusionary Rule) ชนิดหนึ่ง การรับฟังพยานหลักฐานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเหมือนกับ การยอมรับเอาผลไม้มองต้นไม้ที่มีพิษ ศาลจึงไม่รับฟังพยานหลักฐานที่เป็นผลมาจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับปัจจุบันมาตรการแสวงหาพยานหลักฐานโดยใช้มาตรการในการดักฟังและการได้มาซึ่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ก็ได้ถูกบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ซึ่งให้อำนาจเจ้าพนักงานคดีพิเศษดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นการสื่อสารทางโทรศัพท์รวมทั้งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการตรวจสอบ กลั่นกรองและถ่วงดุลอำนาจดังกล่าวตามบทบัญญัตินี้แต่อำนาจดังกล่าวก็มีเฉพาะในคดีพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้นซึ่งไม่ครอบคลุมทุกฐานความผิดในขณะที่

พยานหลักฐานทางคอมพิวเตอร์นั้นอาจเกี่ยวข้องกับฐานความผิดอื่นที่ไม่ใช่การกระทำผิดที่เป็นคดีพิเศษก็ได้เช่นจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ตกลงกันกระทำความผิดทางอาญารฐานต่างๆ ความผิดฐานเรียกค่าไถ่ ความผิดฐานรีดเอาทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง เป็นต้น จึงสมควรเพิ่มมาตรการในการแสวงหาพยานหลักฐานทางคอมพิวเตอร์โดยการดักฟังและการได้มาซึ่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ลงในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทย ทั้งนี้เพื่อรับรองไว้ให้กระบวนการยุติธรรมนั้นชอบด้วยกฎหมายและเกิดความรวดเร็วความถูกต้องในการแสวงหาพยานหลักฐานทางคอมพิวเตอร์และสามารถเข้าถึงพยานหลักฐานดังกล่าวได้และจะครอบคลุมทุกฐานความผิดไม่ใช่เฉพาะคดีพิเศษเพียงอย่างเดียว

Thesis Title	Searching Computer Crime Evidence
Author	Sub. Lt. Phithakphong Tanboonek
Thesis Advisor	Dr. Utai Athiwet
Department	Law
Academic Year	2013

ABSTRACT

Searching evidence according to the present Thai Criminal Procedure Code mostly relies on the method of searching evidence by entering a person's residence to search and confiscate documentary evidence or physical evidence from that person or from human bodies only. This method is not efficient enough since nowadays computers play an important role in human daily life, especially for communication. Thus, computers can become the media of communication in serious criminal offences. In order to search computer evidence, the measure of searching evidence by eavesdropping and acquiring electronic data is required. However, the Thai Criminal Procedure Code does not specify the search computer evidence by such a method. As a result, investigating officers lose their important opportunities to acquire evidence to prosecute the offenders. Besides, even though section 226/1 of the Criminal Procedure Code allows the court to accept the hearing of evidence which occur but are not acquired properly in case that the usefulness of such evidence for the delivery of justice overpowers its negativity. Nevertheless, for the righteousness of criminal justice procedure, the evidence which is unlawfully acquired in any case will be denied by the court according to the exclusionary rule. The hearing of unlawful evidence is like the acceptance of a fruit of a poisonous tree. Consequently, the court denies the hearing of evidence which is the consequences of illegal acts. Also, presently, the measure of searching evidence by eavesdropping and acquiring electronic data is included in the Special Case Investigation Act B.E. 2547, which grants special case officers the power to proceed in order to acquire the data from communication by phone and electronic data. In this case, there will be an investigation, scrutiny and balance of such power according to the act. However, the power is only granted for special cases according to this particular act, not covering all offences. As for computer evidence, they can be related to other

offences which are not special cases; for instance, electronic letters which are used for the agreement to commit various crimes including ransom, extortion and threat to stability. Therefore, it is recommended that the measure of searching computer evidence by eavesdropping and acquiring electronic data is added in the Thai Criminal Procedure Code in order to make the justice procedure lawful and to allow the search computer evidence to be fast, accurate and accessible. Also, this measure should cover all offences, not only special cases.